

X kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **KOMISJI KULTURY
I ŚRODKÓW PRZEKAZU
(NR 50)
z dnia 5 grudnia 2024 r.**

Pełny zapis przebiegu posiedzenia Komisji Kultury i Środków Przekazu (nr 50)

5 grudnia 2024 r.

Komisja Kultury i Środków Przekazu, obradująca pod przewodnictwem posła **Piotra Adamowicza (KO)**, przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła:

– poprawki zgłoszone w czasie drugiego czytania do projektu ustawy zmieniającej ustawę o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz ustawy o grach hazardowych (druki nr 840 i 860).

W posiedzeniu udział wzięli: **Andrzej Wyrobiec** podsekretarz stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego wraz ze współpracownikiem.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Joanna Góral, Julia Popławska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Magdalena Klorek, Adam Niewęglowski** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Piotr Adamowicz (KO):

Dzień dobry państwu.

Otwieram posiedzenie Komisji Kultury i Środków Przekazu.

Stwierdzam kworum.

Witam gości w osobie podsekretarza stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego pana Andrzeja Wyrobca wraz z panem dyrektorem odpowiedniego departamentu, panem Maciejem Dydo.

Panie i panowie, przewidujemy rozpatrzenie poprawek zgłoszonych kilkanaście minut temu w trakcie drugiego czytania do projektu ustawy zmieniającej ustawę o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz ustawy o grach hazardowych. Są to druki nr 840 i 860.

Czy są uwagi? Nie słyszę. Stwierdzam, że porządek dzienny został zaakceptowany. Nie mamy raczej sytuacji nadzwyczajnej, bo mieliśmy informację, że nie ma pani poseł wnioskodawczyni, w związku z czym chciałem się zapytać Biuro Legislacyjne, czy możemy, musimy procedować. Ale skoro mamy teraz taką informację, że idzie, to dajemy jeszcze chwilę.

Posel Urszula Augustyn (KO):

Trzy minuty.

Posel Wojciech Król (KO):

Panie przewodniczący, by zagospodarować ciszę – ponieważ nie wiemy, kiedy pani wnioskodawczyni przyjdzie, a przede wszystkim jej zależało na tym, żeby Komisja rozpatrzyła tę poprawkę, to mam taką propozycję, żeby Komisja nie rozpatrywała poprawki, jeżeli nie będzie wnioskodawczyni w ciągu dwóch, trzech minut.

Posel Maciej Wróbel (KO):

Jeśli mogę, panie przewodniczący...

Przewodniczący poseł Piotr Adamowicz (KO):

Bardzo proszę, pan poseł Wróbel.

Posel Maciej Wróbel (KO):

W nawiązaniu do propozycji pana Wojciecha Króla proponuję, żebyśmy nie czekali pięciu minut, ponieważ wszyscy zostaliśmy wezwani przez pana przewodniczącego w trybie ekstraordynaryjnym, w oderwaniu od innych obowiązków i chcielibyśmy niezwłocznie przejść do wykonywania dalszych prac. Z tego, co wiem, pan minister też ma w tej chwili

spotkanie w ministerstwie, więc, panie przewodniczący, prosimy o niezwłoczne przejście do realizacji porządku dziennego.

Przewodniczący poseł Piotr Adamowicz (KO):

Czy jest sprzeciw wobec takiego procedowania? Nie ma sprzeciwu. Przechodzimy do rozpatrzenia poprawek.

Poprawka nr 1 – w tejże poprawce proponuje się nadać tytułowi ustawy brzmienie: „ustawa o zmianie ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz niektórych innych ustaw”.

Biuro Legislacyjne.

Legislator Adam Niewęłowski:

Szanowna Komisjo, dziękuję za udzielenie głosu.

Rozumiem, że przeszliśmy do rozpatrywania poprawek zgłoszonych podczas drugiego czytania. Chcielibyśmy powiedzieć, że tak naprawdę te trzy poprawki powinny być głosowane łącznie, ponieważ wiążą się ze sobą. A tak naprawdę poprawka nr 3 to jest stricte konsekwencja legislacyjna przyjęcia dwóch pierwszych poprawek, więc jeżeli będziemy mieli upoważnienie szanownej Komisji, to w sprawozdaniu Komisji tej poprawki nie umieścimy. Czyli głosowalibyśmy łącznie, ale z takim zastrzeżeniem, że w sprawozdaniu byłyby później dwie poprawki: poprawka nr 1 i nr 2. To jest rzecz pierwsza.

Natomiast co do samej treści poprawek – pierwszy tytuł jest sformułowany niewłaściwie, ponieważ nie mamy tutaj do czynienia z ustawą o zmianie ustawy o prawie autorskim i innych ustaw, tylko jeszcze jednej ustawy. W związku z tym w tytule – ewentualnie, jeżeli te zmiany zostałyby przegłosowane w Sejmie – powinny być wymienione dwie ustawy: ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz ta ustawa, która była zmieniona pierwotnie drukiem ze sprawozdania Komisji. I tak też umieścilibyśmy to w sprawozdaniu Komisji i w propozycji poprawki, żeby nadawany tytuł był właściwy. To jest druga rzecz.

Kolejną rzeczą jest to, że kolejność musiałaby być inna, musielibyśmy ją zmieniać – po art. 1 nie dać art. 2, tylko ustawa o prawie autorskim byłaby art.1 naszego projektu ustawy, który będzie głosowany. To też byłoby poprawnie zapisane w sprawozdaniu Komisji i w samej treści art. 2, który byłby art.1. Tam jest „w art. 28 ust. 4” – zabrakło literki „w”. Moglibyśmy poprawić tak drobną omyłkę pisarską na „w art. 28 w ust. 4”, jeżeli byłaby na to zgoda Komisji.

Są więc takie cztery uwagi. Jeżeli szanowna Komisja się zgodzi, to, tak jak powiedziałem, zrobilibyśmy to na upoważnienie, bo są to kwestie stricte legislacyjne. I uważamy, że sprawozdanie byłoby już wtedy właściwe. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Piotr Adamowicz (KO):

OK. Panie i panowie posłowie, czy jest zgoda wobec tejże propozycji, żeby upoważnić Biuro Legislacyjne do naniesienia ewentualnych uzupełnień, poprawek? Rzecz jasna pod warunkiem, że poprawki zostaną przyjęte przez szanowną Komisję.

Legislator Adam Niewęłowski:

Szanowna Komisjo, jedno słowo – po prostu my już w sprawozdaniu, niezależnie od tego jaka byłaby rekomendacja Komisji, prawidłowo sformułowalibyśmy to na Sejm. Oczywiście rekomendacja byłaby pozytywna lub negatywna, ale wtedy Sejm głosowałby nad już prawidłowo sformułowanymi jednostkami redakcyjno-legislacyjnymi. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Piotr Adamowicz (KO):

Rozumiem.

Czy jest sprzeciw? Nie ma sprzeciwu. Bardzo proszę ministerstwo.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego Andrzej Wyrobiec:

Dzień dobry, panie przewodniczący, panie posłanki i panowie posłowie, te zmiany w swoim założeniu były bardzo enigmatyczne i zmierzały do tego, żeby wypłatą wynagrodzenia z tytułu wypożyczeń bibliotecznych poza klasycznie drukowanymi książkami i podręcznikami objąć audiobooki i ebooki.

Ta propozycja jest bardzo szlachetna w swojej idei i z pewnością Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego nad takimi rozwiązaniami będzie pracować – i już pracuje – natomiast niesie ona za sobą szereg zmian, z których na pierwszym etapie my albo wnioskodawcy nie zdajemy sobie sprawy, ponieważ audiobooki to są również ich autorzy, to są ci, którzy je czytają, robią na ich potrzeby muzykę, producenci fonogramów. To jest rozwiązanie tak szerokie, że nie można go rozważać w oderwaniu od całego kontekstu sytuacji, choć, jak mówię, w swoim założeniu generalnym jest to bardzo szlachetne i słuszne w kwestii obranego kierunku. Co do szczegółów, to z pewnością minister kultury i dziedzictwa narodowego będzie nad tym pracował.

MKiDN będzie rekomendować odrzucenie tej poprawki. Natomiast jeżeli państwo i pan przewodniczący pozwolicie, to jednak pan dyrektor Dydo rozszerzyłby te wątpliwości, żeby było jasne, że wiemy, o czym mówimy.

Panie dyrektorze, bardzo proszę.

Dyrektor Departamentu Prawa Autorskiego i Filmu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego Maciej Dydo:

Szanowny panie przewodniczący, panie i panowie posłowie, potwierdzam, że włączenie audobooków i ebooków do systemu *public lending right* będzie przedmiotem prac Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego podczas przygotowywania się do kolejnej nowelizacji prawa autorskiego.

Chciałbym jednak zwrócić uwagę na to, co pan minister już zauważył – włączenie audiobooków wymagałoby włączenia do art. 28 ust. 5 nowych grup podmiotów, a mianowicie: artystów wykonawców, producentów fonogramów oraz autorów ilustracji muzycznych. Wymagałoby to również nowelizacji art. 35¹ ust. 7, który wprowadza podział wynagrodzenia grupami pomiędzy autorów i wydawców. Wprowadzając takich uprawnionych jak artystów wykonawców musielibyśmy stworzyć dla nich odrębną grupę i zdecydować o jej udziale w procentowym podziale z tytułu *public lending right*. Ponadto trzeba by było przeprowadzić analizę czy producentów fonogramów – czyli tych producentów, którzy odpowiadają za przygotowanie fonogramów audiobooków – traktować tak samo, jak wydawców książek w formatach papierowych.

Natomiast jeżeli chodzi o ebooki, to przygotowując się do takiej nowelizacji, musimy przeprowadzić analizę dotyczącą tego, w jaki sposób i na jakiej podstawie biblioteki wypożyczają audiobooki. Proszę pamiętać o tym, że biblioteki wypożyczają ebooki, które kupują od wydawców jako abonamenty. A jeżeli kupują je jako abonamenty, to oznacza, że autorzy i wydawcy otrzymują już wynagrodzenia z tytułu korzystania przez biblioteki z tychże formatów. Trzeba byłoby w związku z tym założyć, że takie korzystanie z ebooków przez biblioteki i wypożyczanie ich użytkownikom podlega rekompensacie z tytułu *public lending right* tylko i wyłącznie w tych sytuacjach, w których nie mamy korzystania na podstawie licencji. A taka analiza odnośnie do tego, jaki procent, czy która część zbiorów ebooków jest dzisiaj w dyspozycji bibliotek w oparciu o licencje, a która jest w dyspozycji o wyjątek biblioteczny, nie została przeprowadzona.

W związku z tym nie możemy w sposób jednoznaczny i sprawiedliwy stwierdzić, że w tym momencie jesteśmy w stanie zaproponować schemat podziału podchodzących z Funduszu Promocji Kultury środków przeznaczonych na rekompensatę za wypożyczenia biblioteczne. Musimy też mieć pewność, że biblioteki same są w stanie rozróżnić źródło pochodzenia ebooków – to, czy wypożyczają je na podstawie licencji, czy opierając się na wyjątku bibliotecznym. I też zebrać na ten temat dane, żeby taki schemat zaproponować. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Piotr Adamowicz (KO):

Dziękuję bardzo, panie dyrektorze.

Zgłaszała się pani przewodnicząca Gosek-Popiołek. Bardzo proszę.

Poseł Daria Gosek-Popiołek (Lewica):

Dziękuję bardzo.

Rzeczywiście jest to bardzo szlachetny i potrzebny gest. Ale obawiam się, że na chwilę obecną, jest to po prostu gest. Pani posłanko, niech pani zwróci uwagę, że nie zmienia pani również *vacatio legis*. Czyli, biorąc pod uwagę prace senackie i prezydenckie, te przepisy

weszłyby w ciągu najbliższego miesiąca, co sprawia, że de facto nie mamy przygotowanego systemu. I stawiamy zarówno biblioteki, jak i ministerstwo w sytuacji, w której w przeciągu kilku tygodni muszą wydać szereg aktów wykonawczych.

Po drugie – zastanawiam się nad tym, że skoro być może poszerzamy grono osób, które będą uprawnione do korzystania z tego wynagrodzenia, to dlaczego w tej poprawce zostawiamy limity na tym samym poziomie? Według mnie konsekwencją wprowadzenia kopii cyfrowych czy audiobooków muszą być zmiany, jeżeli chodzi o roczny limit tych wynagrodzeń. Uważam, że byłoby to sprawiedliwsze, uczciwsze rozwiązanie. Zwłaszcza, że pojawiały się głosy, że obecnie wynagrodzenia są na zbyt niskim poziomie. Mam, wobec tego poważne wątpliwości. W związku z tym moje pytanie – głównie do wnioskodawczyń.

Przewodniczący poseł Piotr Adamowicz (KO):

Dziękuję bardzo.

Pani wnioskodawczyni, pani poseł Matysiak.

Poseł Paulina Matysiak (Razem):

Tak. Chciałabym tylko odnieść się do jednej rzeczy. Trudno byłoby zmieniać *vacatio legis*, skoro projekt ustawy dotyczy tego, żebyśmy od przyszłego roku mieli wypłaty z Funduszu Promocji Kultury. To jest oczywiste, że trudno byłoby go wydłużać i w tym momencie pozbawiać wypłat twórców, którzy na nie czekają. To jest jedna rzecz.

Przyjmuję tę argumentację, natomiast chciałabym poprosić pana ministra o pewną deklarację związaną z tym, kiedy można się spodziewać tych zmian w ustawie o prawie autorskim, które z jednej strony uwzględniłyby inne formy książki wypożyczane w bibliotekach publicznych, a z drugiej temat, który był podnoszony podczas debaty, dotyczący uwzględnienia innych bibliotek, co oczywiście wymaga uzgodnień z innymi resortami. Jaki jest termin odnośnie do możliwości przygotowania takiej ustawy? Środowisko na to czeka. Składałam tę poprawkę w porozumieniu ze środowiskiem artystów z Unii Literackiej, w ramach walki o to, żeby autorzy byli wynagradzani. Z ich twórczości korzystają dzisiaj czytelnicy bibliotek, wypożyczając audiobooki.

Warto jeszcze podkreślić, że jeżeli chodzi o subskrypcyjny system korzystania z e-booków, to jest on zupełnie inaczej rozliczany. To nie jest przypisanie konkretnych książek, konkretnego ebooka, z którego korzystamy w bibliotece – to jest zazwyczaj kod na korzystanie z danej subskrypcji przez miesiąc, na przykład w systemie Legimi. Tak naprawdę biblioteka dostaje tylko informację o liczbie przeczytanych stron i w ten sposób się rozlicza. To nie jest wypożyczenie ebooka, który jest na stanie biblioteki i z którego można skorzystać na urządzeniu albo na czytniku, który też jest wypożyczany czytelnikom bibliotek – a są takie biblioteki w kraju. Uczulam więc tylko, że mamy pozycje, mamy książki, które są poza tym systemem i w żaden sposób nie wynagradzamy twórcom tego, że czytelnicy korzystają z ich twórczości w bibliotekach publicznych. Tyle tytułem uzupełnienia.

Przewodniczący poseł Piotr Adamowicz (KO):

Dziękuję bardzo.

Pani przewodnicząca Augustyn.

Poseł Urszula Augustyn (KO):

Dziękuję bardzo.

Zastanawiam się nad sensem wprowadzenia tych poprawek, bo pani poseł bardzo logicznie mówiła o tym, że te wszystkie zmiany, o których trochę dyskutowaliśmy, trochę nie – ale w większości nie – wymagają naprawdę bardzo gruntownego przedyskutowania, przeanalizowania. Takie zmiany wprowadzane na kolanie powodują zwykle mnóstwo komplikacji, konsekwencji. One są naprawdę bardzo szkodliwe. Wrzucanie poprawki, która przez nikogo logicznie myślącego nie może być poparta, to nie jest więc chyba najlepsza droga zwracania uwagi na problem. Po prostu nie może. Zupełnie co innego zgłosić problem, rozmawiać o nim, analizować go i wspólnie dokonywać zmian w ustawie. I słyszę, że taka deklaracja ze strony ministerstwa padła. Myślę więc, że najlepiej byłoby, żebyśmy dzisiaj te poprawki sprawnie odrzucili.

Posel Paulina Matysiak (Razem):

Czy ja mogę jeszcze jedno zdanie?

Przewodniczący poseł Piotr Adamowicz (KO):

Tak, bardzo proszę. Jedno zdanie.

Posel Paulina Matysiak (Razem):

Chciałam powiedzieć, że ta poprawka nie została w żaden sposób „wrzucona” tylko złożona w drugim czytaniu, w normalnym procesie legislacyjnym, tak jak mogą to zrobić kluby, koła czy grupy parlamentarzystów. Słowa mają znaczenie, pani wiceprzewodnicząca. To jest jedna rzecz.

Dyskutujemy. Bardzo poproszę o informację od pana ministra, kiedy może spodziewać się rozwiązań wypracowanych przez ministerstwo, bo zgadzam się, że potrzebujemy tu systemowego ujęcia i dołożenia innych podmiotów, które wypożyczają książki. O tym była też mowa na poprzednim posiedzeniu Komisji, była mowa dzisiaj podczas drugiego czytania. Myślę, że będziemy się tym zajmować w czasie pracy podkomisji do spraw czytelnictwa. Natomiast potrzebujemy tutaj harmonogramu i „czasówki” ze strony ministerstwa odnośnie do tego, kiedy państwo naprawdę chcecie zająć się tą kwestią.

Przewodniczący poseł Piotr Adamowicz (KO):

Bardzo dziękuję.

Pani przewodniczący Król ze wnioskiem formalnym.

Posel Wojciech Król (KO):

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, czas na dyskusję już był. Myślę, że w ramach Komisji przedyskutowaliśmy wszystkie za i przeciw. Rozumiem, że teraz pani poseł zgłosiła jeszcze poprawki. Natomiast po wysłuchaniu argumentów proponuję, żebyśmy przeszli do głosowania, bo chyba teraz nie czas na dłuższą, szerszą debatę. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Piotr Adamowicz (KO):

Moment, panie ministrze. Czy dobrze rozumiem, że pan poseł Gliński z wnioskiem przeciwnym?

Posel Piotr Gliński (PiS):

Nie.

Przewodniczący poseł Piotr Adamowicz (KO):

Bo jest wniosek formalny o przejście do głosowania.

Posel Piotr Gliński (PiS):

Zaraz, zaraz. Nie słyszałem żadnego wniosku formalnego. Pan wiceprzewodniczący Król zabrał głos i powiedział, żebyśmy przeszli. A ja się zgłaszam do dyskusji.

Posel Urszula Augustyn (KO):

Ale jest wniosek formalny.

Przewodniczący poseł Piotr Adamowicz (KO):

Jest wniosek formalny, który ma pierwszeństwo przed innymi wnioskami.

Posel Piotr Gliński (PiS):

Jaki wniosek formalny? Bo on nie padł.

Przewodniczący poseł Piotr Adamowicz (KO):

O przejście do głosowania.

Posel Piotr Gliński (PiS):

To była propozycja. Państwo starym zwyczajem blokujecie możliwość dyskusji.

Przewodniczący poseł Piotr Adamowicz (KO):

Wobec tego, skoro nie słyszał pan wniosku pana Króla, powtórzę raz jeszcze...

Posel Piotr Gliński (PiS):

Pan mnie pyta, czyli dopuścił mnie pan do głosu. Proszę więc o umożliwienie mi zabrania głosu w dyskusji merytorycznej.

Przewodniczący poseł Piotr Adamowicz (KO):

Panie pośle... Pytam pana posła Króla – czy pan zgłosił wniosek formalny? Tak albo nie?

Poseł Wojciech Król (KO):

Tak, zgłosiłem wniosek formalny o przejście do głosowania.

Przewodniczący poseł Piotr Adamowicz (KO):

Panie i panowie, przechodzimy zatem do głosowania wniosku formalnego. Kto z pań i panów posłów jest za przejściem do głosowania nad zgłoszonymi poprawkami? Przypominam treść wniosku zgłoszonego przez pana posła Króla... Kto z pań i panów posłów jest za przejściem do głosowania nad poprawkami, które będziemy głosować łącznie, zgodnie z rekomendacją Biura Legislacyjnego? Kto jest za? Kto z pań i panów posłów jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję bardzo, proszę o podanie wyników.

W głosowaniu wzięło udział 18 posłów. Za przejściem do głosowania było 12 głosów, przeciwko – 6, nikt się nie wstrzymał. Dziękuję bardzo.

Przystępujemy zatem do głosowania nad poprawkami. Przypominam, że głosujemy je łącznie, czyli poprawkę nr 1, nr 2 i nr 3. Możemy już? Panie i panowie posłowie, kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem poprawek? Kto z pań i panów posłów jest przeciwko przyjęciu trzech poprawek? Kto wstrzymał się od głosowania? Zamykam głosowanie, bardzo proszę o podanie wyników.

W głosowaniu wzięło udział 18 posłów. Za przyjęciem trzech poprawek autorstwa pani poseł Matysiak było 7 parlamentarzystów, przeciwko – 11, nikt się nie wstrzymał.

Panie i panowie pozostaje nam... Biuro Legislacyjne, przepraszam.

Legislator Adam Niewęglowski:

Dziękuję bardzo za udzielenie głosu.

Chciałem jeszcze raz potwierdzić to upoważnienie Komisji, że wprowadzimy takie rekomendacje, jak przyjęła Komisja, tylko z tym zastrzeżeniem, iż w zestawieniu w sprawozdaniu Komisji będą tylko dwie poprawki, ponieważ poprawka nr 3 to jest stricte konsekwencja legislacyjna i dlatego to nie będzie głosowane na Sejmie. Jeżeli poprawki przesłyby, to oczywiście numeracja będzie dostosowana. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Piotr Adamowicz (KO):

Dziękuję uprzejmie.

Pozostaje nam wybór posła sprawozdawcy. Poseł Augustyn.

Poseł Urszula Augustyn (KO):

Proponuję na posła sprawozdawcę panią przewodniczącą Darię Gosek-Popiołek.

Przewodniczący poseł Piotr Adamowicz (KO):

Czy pani przewodnicząca wyraża zgodę?

Poseł Daria Gosek-Popiołek (Lewica):

Oczywiście wyrażam.

Przewodniczący poseł Piotr Adamowicz (KO):

Czy są inne kandydatury? Nie ma. Wobec tego stwierdzam, że Komisja wybrała panią poseł Darię Gosek-Popiołek na sprawozdawcę Komisji.

Dziękuję. Na tym wyczerpaliśmy porządek dzienny posiedzenia Komisji. Zamykam posiedzenie Komisji. Dziękuję uprzejmie.